

NJEGOVO PREOSVESTENSTVO EPISKOP RASKO-PRIZRENSKI G. ARTEMIJE (RADOSAVLJEVIC)

DA SRBI NA KOSOVU I METOHJI OSTANU I OPSTANU

* Preosveceni vladiko, evo treba da izadje stoti broj Glasnika Kosova i Metohije. On je poceo da izlazi u vreme strahovitog izгона naseg naroda kada je malo ljudi znalo sta se dogadja na Kosovu i Metohiji. Poceli smo tada kada je cetvrt miliona Srba i drugih nealbanaca otislo sa svojih vekovnih ognjista. Mi koji smo znali stvarno stanje i stvarne razmere dogadjaja, bili smo u zalosti zbog. Ni posle dve i po godine nesto se nije mnogo na bolje promenilo. Oko povratka raseljenih najvise su angazovane razlicite NVO domace i medjunarodne. Ali sta uciniti i kako delovati da se napravi jedna stvarna, jedna strategija povratka izgnanika?

Stoti broj nekog lista ili casopisa predstavlja veoma skroman jubilej. Tako je i sa nasim biltenom Glasnikom Kosova i Metohije koji izlazi evo vec pune dve godine. Poceo je u najtezim vremenima za srpski narod, posle etnickog ciscenja Kosova i Metohije od Srba, posle velikih zlocina, kidnapovanja, ubistava, rusenja crkava. Buduci da je tada u Beogradu jos uvek bio rezim Slobodana Milosevica koji je kontrolisao sve drzavne i javne medije, istina o Kosovu i Metohiji nije dopirala do srca i usiju nasega naroda. Zbog toga se osetila potreba da pokrenemo ovaj nas bilten koji je poceo sa skromnim tirazom od 2000, pa 3000, a sad je izasao na 5000 primeraka. Trebalo je da redovno obavestava i iznosi stvarne cinjenice i istinu sta se na Kosovu dogadja.

Sto brojeva ovoga lista zaista odslikava stvarno stanje zivota Srba sa Kosova i Metohije za protekle dve i po godine, kao i sve sto se dogadjalo u medjuvremenu. Onaj ko je pratio redovno sve te brojeve, stekao je pravi uvid i pravu sliku ne samo o onome sto se dogadjalo, nego i o uzrocima tog naseg poloma, te nase tragedije na Kosovu i Metohiji.

Medjutim, ono sto interesuje nas koji smo ostali da zivimo na Kosovu i Metohiji i sto svu nasu paznju apsorbuje, to je pitanje povratka prognanih lica sa Kosova i Metohije. Nema sumnje, kada se to pitanje postavlja, uvek se pominju ulovi koji treba da budu stvoreni radi realizacije toga povratka. Pored svih pritisaka i zlocina koje smo i na svojoj kozi pretrpeli, ja licno smatram da najpre treba poboljsati uslove zivota i rada onih Srba koji su jos ostali na Kosovu i Metohiji, jer od toga zavisi zelja prognanih da se vrate. Ako oni svakog dana dobijaju izvestaje sa Kosova i Metohije da tamo neprekidno traju napadi na Srbe, bacanje bombi na kuce, na radnje, na decu na igralistu, da se vrse ubistva, da se i dalje ruse crkve i manastiri, retko ce neko biti odusevljen da se vrati u takve okolnosti zivota. Znaci i medjunarodna zajednica i nasa drzava i nevladine organizacije, kako medjunarodne tako i domace, treba glavnu paznju da posvete stvaranju uslova i normalizacije zivota preostalih Srba na Kosovu i Metohiji. Tako ce onda oni izgnani, kada se ti uslovi poprave, dobiti zelju da se vrate na svoja ognjista. Svakako da i za njih treba obezbediti odgovarajuce uslove - popravke poru-senih i ostecenih kuca, infrastrukturu sela, mogucnost zaposljavanja, otvaranje skola i bolnica...

Mi sami koji radimo na Kosovu i Metohiji i NVO Glas Kosova i Metohije nismo u stanju da sami obavimo taj ogromni posao oko povratka nasega naroda. Zato je potrebno da nasa drzava kao najvisa institucija naseg naroda, a ne samo nevladine organizacije, da se ona zauzme i zalegne iza toga problema i da nastoji u kontaktima sa medjunarodnom zajednicom da na tome radi. Hvala Bogu, ti kontakti su ostvareni i sve vise se ostvaruju. Jer, ako propustimo jos koju godinu i narod se ne bude vracao, bojim se da ce posle toga biti veoma mali broj onih koji zele da se vrate.

* Kao nevladina organizacija Glas Kosova i Metohije je organizovala niz predavanja i knjizevni veceri, posete enklavama, a tu je i velika izlozba fotografija posvecena razrusenim svetinjama na Kosovu i Metohiji. Kako delovati, kako da vladu i zvanicnike zainteresovati i privoleti da se postigne jedna sinhronizacija u akcijama, da vest o Kosovu i Metohiji ne bude na desetoj strani u novinama ili u dvadeset petom minutu televizijskih vesti?

Ako je stiglo dotle da mi treba da animiramo drzavu, onda, bojim se, necemo nista uraditi. Ja smatram da drzava to treba da ima kao prioritet, a da smo mi oni koji mogu da pomognu, da priskoce u pomoc aktivnosti koju drzava sprovodi tako da bi njen rad bio sto plodonosniji. Mi zaista nemamo mogucnosti, mi nemamo cime da uticemo na drzavne faktore da se vise angazuje na pitanjima problema na Kosovu i Metohiji i pre svega na povratku Srba na te prostore. Jer, cinjenica je da ce i konacno resenje statusa Kosova zavisiti od toga koliko Srba na Kosovu i Metohiji ima sada i koliko ce ih biti kada dodje na red resavanja njegovog statusa. Ako mi ne budemo od ovoga momenta na to mislili i na tome radili, bojim se da ce nas taj moment zateci nespremne i da necemo onda imate valjane argumente da bismo Kosovo i Metohiju zadržali u okvirima nase drzave Srbije i

Jugoslavije. To bi morala da bude osnovna misao i preokupacija svagoga clana drzavnog aparata, od predsednika Jugoslavije, predsednika Srbije (ne znam da li ga jos imamo, jer se nigde ne pojavljuje i ne cuje), predsednika Vlade republike Srbije, a narocito onih koji su u Koordinacionom centru. Na tome treba da radimo, o tome da mislimo i da nas narod koji je jos u izbeglickim kampovima i rasutim po raznim mestima Srbije obilazimo, da ga podsticemo na povratak uz istovremeno stvaranje mogucnosti da to moze da se realizuje.

* Preosveceni, Glasnik Kosova i Metohije je vrlo predano pratio i objavljivao sve odluke Srpskog nacionalnog Veca, tu je jednostavno bila hronika dogadjanja vezanih za SNV. Kakva ce sada biti sudbina SNV posto je sada ustanovljena pokrajinska Vlada, pokrajinska Skupstina i druge institucije koje je podpomogla i blagosloвила medjunarodna zajednica?

Proslo je tri, sada ce skoro cetiri meseca od izbora i stvaranja Skupstine Kosova i Metohije. Do sada se na terenu rad te skupstine nije osecao ni primecivao. Srpsko nacionalno Vece ostalo je da deluje kao sto je i u proteklom vremenu delovalo, vodeci brigu o srpskom narodu i njegovim potrebama i problemima na teritoriji citavog Kosova i Metohije. Pre dva dana ta Skupstina je obnovila svoj rad, izabran je predsednik Kosova i Metohije, izabrana je vlada Kosova i Metohije u koju izgleda Srbi nisu ukljuceni i postavlja se veliko pitanje kakvo ce delovanje te vlade biti.

SNV ce i dalje budno pratiti sva zbivanja na Kosovu i Metohiji, kao i u nasoj drzavi Srbiji i Jugoslaviji. Nastavice da animira i koordinira sve aktivnosti oko ostvarivanja ciljeva o kojima smo vec govorili - za opstanak naseg naroda na Kosovu i Metohiji i za povratak prognanih, kao i za rasvetljavanje sudbine 1300, a sada mozda i 1500 nestalih i kidnapovanih Srba u protekle dve i po godine.

Ostaje da se vidi, jer vreme je pred nama, rad nove Vlade Kosova i Metohije. Sada je ona na veoma vaznom ispitu i radice pod velikom lupom medjunarodne zajednice i videcemo kako ce se rad te vlade odraziti na demokratska kretanja na Kosovu i Metohiji, pre svega na polozaj srpske nacionalne zajednice.

* Prethodni rezim nije dozvoljavao i nije bio saglasan sa izlaskom Srba na izbore za lokalne organe vlasti. Vi ste se zajedno sa Srpskim nacionalnim Vecem izborili da postoje lokalne kancelarije u mestima gde su Srbi u vecini, koje bi stitile na neki nacin njihove interese, a rezim i neki drugi su vas tada napadali da ste izdajnik i svasta drugo su lepili. Medjutim, vi ste smatrali da se ne moze tako davati otpor medjunarodnoj zajednici, vec da Srbi treba da aktivno ucestvuju i uticu na razvoj situacije na Kosovu i Metohiji. Sada se ocekuju novi izbori na lokalnom nivou. Da li mislite da ce se Srbi sada masovnije odazvati za te nove izbore, da li su videli da izolacija ne vodi nicemu?

Mislim da su Srpsko nacionalno Vece, pre svega Srpska pravoslavna crkva na Kosovu i Metohiji pravilno ocenili znacaj saradnje sa medjunarodnom zajednicom, jer bez saradnje sa njima opstanak srpske zajednice na Kosovu i Metohiji ne bi apsolutno bio moguc. To je svakako znao i rezim gospodina Milosevica, koji je verovatno imao za cilj da Kosovo i Metohije budu potpuno ispraznjeni od Srba kako bi mogao da medjunarodnoj zajednici to stalno potura pod nos. Medjutim, mi smo smatrali da je nas osnovni nacionalni i drzavnicki cilj i cin da Srbi na Kosovu i Metohiji ostanu i opstanu. Hvala Bogu da smo u tome i uspeli da zadrzimo dobar deo naseg naroda pored svih nevolja i tragedija koje su preziveli. Bez saradnje sa medjunarodnom zajednicom ne bi bio moguc ne samo nas opstanak, nego ni bilo kakav povratak.

Sto se tice izbora, onih prvih lokalnih, zaista nisu postojali nikakvi uslovi. Pre svega nisu bili podrzani od strane tadasnjeg rezima u Srbiji. Ovi izbori koji su bili u novembru, iako je odluka o izlasku Srba donesena prilicno kasno, iako je postojala velika opstrukcija od pojedinih lica ili liderica srpske zajednice na Kosovu i Metohiji, pa i u samoj Srbiji, ipak dobar broj je izasao na izbore i to je omogucilo da srpska zastupljenost u parlamentu bude treca po redu. Koalicija Povratak je treca stranka po jacini u parlametu Kosova i Metohije. Smatramo, a videcemo i to ce vreme potvrditi, da je to dobar princip, da je to dobar put i jedini moguc put. Ja se radujem da je zivot pokazao da se nas stav, koji smo od pocetka zauzeli, pokazao ispravnim i tacnim. Sada taj stav sledi i nasa drzava, a narocito Koordinacioni centar koji je i uspostavljen radi odrzavanja veza sa medjunarodnom zajednicom.

Na sledecim izborima, a to zavisi i od toga kako ce se u medijima iz nase drzave Srbije narod obavestavati i upucivati, ali smatram da bez ucesca na tim izborima mi ne mozemo bitnije uticati na razvoj dogadjaja na Kosovu i Metohiji.

* Da li mislite da ce i prognani Srbi i drugi iz nealbanske zajednice koji zive u Srbiji biti ukljuceni u te lokalne izbore?

Kao sto su bili ukljuceni u ove parlamentarne izbore, svakako da treba da budu ukljuceni i u lokalne izbore, jer oni su i dalje gradjani mesta u kojima su ziveli pre progona i oni tamo treba da imaju i svoj uticaj.

* Kakav bi bio Vas komentar, preosveceni vladiko, o aktivnosti ogranka Ujedinjenih nacija, HPD (Housing and Property Directorate) - Direktorat za kuce i svojinu - cija je funkcija da pomogne

Srbima i drugima iz nealbanske zajednice, ali i Albancima, da se utvrdi cinjenicno stanje o imovini ljudi sa Kosova i Metohije. Medjutim, iako je NVO Glas Kosova i Metohije neprekidno ukljucen u te akcije, izgleda da je odjek i odziv u narodu nedovoljan. Sta da radimo, kako da delujemo? Veoma bolno deluje cinjenica i fakat da mnogi iz sveta vode mnogo vise brige o Srbima i njihovim pravima, imovinskim i licnim, nego sto tocini nasa drzava. Vidite, ta organizacije pri Ujedinjenim nacijama koja brine o resavanju imovinskih prava i zastitu imovine i sopstvenosti preuzela je tu aktivnost. Hvala Bogu, bilten Glasnik Kosova i Metohije aktivno je ukljucen u upoznavanje naseg naroda sa svojim pravima i duznostima - sta treba da ucini, kome da se obrati i kakve dokaze treba da prikupi i podnese odgovarajucim institucijama radi ostvarenja imovinskih prava i zastite svojih imovinskih prava.

Smatram da bi trebalo da svi dnevni listovi objavljuju poziv te medjunarodne organizacije, da narod bude informisan o tome, da se drzavna televizija u udarnom terminu, na pocetku Dnevnika u pola osam, obrati prognanim Srbima da se jave na date adrese da bi ostvarili svoja imovinska prava. Od toga ce zavistiti i mogucnost njihovog povratka na Kosovo i Metohiju.

Zaista smatram da bi drzava morala nacionalno da se zauzme i preko svojih medija upozna svako lice i svakog clana porodice, a pre svega glave porodica izbeglih Srba kako mogu da zastite svoja imovinska prava na Kosovu i Metohiji. Razume se da smatram da ne bi bilo dobro da dodju do svoje imovine samo zato da bi je ponovo prodali Albancima na Kosovu i Metohiji. Mislom da bi drzava morala da nadje i mehanizam kako bi sprecila otudjivanje srpske imovine na Kosovu i Metohiji, njihovu prodaju i razsrbljavanje srpskoga Kosova i Metohije.

Razgovor vodio: Brana Skrobonja

TOLIKO CISTOTE U NJIHOVIM OCIMA

U toku razgovora sa preosvecenim vladikom, javio se bio dramski umetnik Momir Bradic. Vladika nas je ljubazno pozvao da ostanemo jos malo njegovi gosti da bismo culi iz prve ruke utiske sa puta g. Bradica po Kosovu.

Obisli smo sve skole u Gracanici i okolnim mestima. Ja sam im drzao kao jedan cas istorije i duhovnosti, govorio sam im Zavestanje Stefana Nemanje. Pozeleli su da im sto pre ponovo dodjem, rekao je g. Bradic.

U Gracanici smo posetili skolu Kralj Milutin. Bili su samo nizi razredi, treci i cetvrti. Dogovorili smo se da dodjemo ponovo i da obidjemo, ako Vi blagoslovite, sve enklave i da odrzimo taj cas istorije koji bismo prosirili i drugim delom - kako Sv. Sava realizuje ta zavestanja Stefana Nemanje.

Kako ste prošli u Caglavgici na izlozbi fotografija Dragana Tanasijevica Cuvari svetinje? - interesovao se vladika.

To je jedna vrlo ekskluzivna, vrlo lepa izlozba u lepome prostoru. Sve je bilo lepo ozvuceno. Nazalost, nije bilo mnogo Srba. Bilo je vise ovih stranih gostiju.

* Kako su stranci to dozivali?

Kao prvo, svako od njih imao je pored sebe po jednog tumaca koji je prevodio sta smo mi to pricali. Ja sam i tu kazao jedan deo Zavestanja, onaj o imenu, a u drugom navratu sam kazao jedan deo iz Nebesne liturgije.

Dok sam taj drugi deo govorio, stigao je bio i vas gost, g. Stajner i on je sa velikom paznjom do saslusao. Sa njim je dosao bio i monah Sava. On je tom prilikom odrzao besedu i upoznao ih sa sadrzajem izlozbe i istorijatom i zahvalio im na cuvanju. Pozeleo je da sto pre nestanu bodljikave zice i tenkovi, da bude mir, sreca i zadovoljstvo i da nasa Crkva moze opet da zivi i radi kao nekad. Njegovo izlaganje je bilo propraceno sa velikom paznjom.

U gimnaziji u Lapljem Selu maturantima, mladima i devojkama iz gimnazije, bilo ih je osamdesetak, govorio sam Zavestanje. Ja taj tekst inace govorim po Srbiji i u rasejanju, ali takvu paznju, takvo upijanje, takvu povratnu energiju nisam do sada imao. Kada sam ja izgovorio Zavestanje, onda je jedan profesor rekao: „Hajde da mi sada na to njegosevski odgovorimo.“

Jedna devojka je ustala i pocela da govori odlomak iz Gorskog Vijenca.

Jedan drugi profesor koji je tu bio: „Hajde da mi sad nasem dragom gostu da odgovorimo Desankom.“ Govorili su Gracanicu.

Sve smo zavrшили vladikom Nikolajem: Da se Srbi sloze, oboze i umnoze.

Vasi utisci sa Kosova? - interesuje se preosveceni vladika Atremije .

Ja sam za Miholjdan bio u Velikoj Hoci i Gorazdevcu. Tada su nas vodili i vozili njihovim transporterima, tako da ja nisam mogao ni da vidim ni da osetim sta je sve uradjeno, da vidim kakva je opasnost ziveti na Kosovu kao sto sam sada video.

Sada sam jedno dvadesetak kilometara presao sa ocem Nektarijem i video kako se on sporazumeva. „Vidimo se, nalazimo se“ kaze Nektarije a nigde ne navodi gde se vidimo i gde se nalazimo. Nismo

imali pratnju odmah, vec od jedne raskrsnice. Ja sam tek tada video kolika je opasnost vaseg zivota tamo.

Ono sto sam video ja, to su dva sveta. Jedan svet u ekspanziji koji pravi ulicu glavnu od Merdara do Pristine sa divnim kucama. Video sam, sto je meni posebno palo u oci, samo jedan srpski barjak na jednoj kuci, a prosli smo skoro ceo nas srpski deo oko Gracanice. Znaci, samo se jedna srpska kuca gradi.

Ono sto je mene frapiralo je onoliki saobracaj, na svakom sokaku, a ne samo na glavnome drumu. To ide, ja to tako pricam, kao da sam se nasao u ulici Kneza Milosa u Beogradu.

Upravo to pokazuje da zivot na Kosovu vri, kao u mravinjaku - kaze vladika. Nazalost, to je jednonacionalno, to je samo albanski. Srbi na kosovu podsecaju na Srbe u Srbiji - predjete desetak kilometara, a ne vidite nikoga od naroda pored puta ili u dvoristu.

To je frapantno, to je izuzetan utisak - ponavlja g. Bradic.

S druge strane video sam kolika je ceznja kod tog mladog sveta. Ti mladici i te devojke - to je toliko cistote bilo u njihovim ocima u njihovim srcima, sa toliko otvorenih zenica su pratili pricu koja jeste, mi smo tek ovde postali narod.

Spikerka mi kaze, seca se g. Bradic, da ih podsecam na nasu proslost, a njima, Srbima na Kosovu, zameraju da se suvise okreću nasoj proslosti. Sta vi o tome kazete? - pita ona g Bradica.

Ja mislim da nam s pravom to zameraju zato sto oni to nemaju. Kosovo i Metohija su nas veliki arheoloski lokalitet. Gde god zakopamo, tu je ili nase groblje ili nas oltar. Zato nam i zameraju sto se tome vracamo. Jer ako niko ne zna dokle dopire nase otacstvo, potrazi kosti i grobove nasih predaka, oni ce ti kazati istinu. Prema tome, to je nasa istina. Oni nam to zameraju jer toga nemaju. Oni su mladji od nas.

Sa medjunarodnog skupa na Bogoslovskom fakultetu SPC

EVROPA NE ZAZIRE OD RELIGIJE

Juce je na Bogoslovskom fakultetu Srpske pravoslavne crkve pocao medjunarodni strucni skup "Crkva, drzava, gradjansko drustvo", koji su organizovali Hriscanski kulturni centar i Savezni sekretarijat za vere. Posle pozdravnih reci protojereja prof. dr Radovana Bigovica, dekana najvise duhovne skole u okrilju SPC, i zelja za uspesan rad i korisne zakljucke dvojice ministara vera, srpskog prof. dr Vojislava Milovanovica i saveznog prof. dr Bogoljuba Sijakovica, cast da otvori okrugli sto pripala je gostu iz Nemacke, prof. dr Gerhardu Robersu.

Govoreci o verskim slobodama u Evropi - a ovog profesora univerziteta u Triru danas u svetu smatraju jednim od najautoritativnijih strucnjaka za pitanja verskih sloboda u gradjanskom drustvu - Robers je iscrpno objasnio kojim se sve principima rukovodi Evropska zajednica u kreiranju ljudskih prava i verskih sloboda. Iz njegovog izlaganja bilo je jasno da Evropa ne zazire od religije, jer u gotovo svim evropskim, pa i vecini svetskih zemalja, pravo na veroispovest nije svrstano samo medju privatna prava pojedinca, niti se javno ispoljavanje verskih ubedjenja tumaci kao pokusaj klerikalizacije drzave, sto se kod nas desava. Samo u Francuskoj, rekao je Robers, verska osecanja smatraju se privatnim pravom coveka, pa u Francuskoj i nema javnih crkvenih manifestacija. U ostalim zemljama Evrope crkve ucestvuju u javnom zivotu, isto onako kako, na primer, sindikati ucestvuju u javnom zivotu, ili sportski klubovi, ili bilo koje druge masovne organizacije, objasnio je prof. dr Gerhard Robers.

Naravno, bio je izricit - to ne znaci da su verske ili bilo koje druge ljudske slobode bez ikakvog ogranicenja. Kao konkretan primer verskih sloboda koje su ugrozavale druge ljude Robers je pomenuo "verske zajednice kao sto je sekta Muna, ili slucaj masovnog trovanja u japanskom metrou, sto je posledica kriminalnog delovanja sekte, protiv cega drzava mora da se bori zabranama i ogranicenjima".

U prepodnevnom radu ovog medjunarodnog skupa ucestvovali su, osim gosta sa univerziteta u Triru Gerharda Robersa, episkop backi Irinej koji je govorio o pravoslavnom vidjenju odnosa izmedju drzave i crkve, dok je beogradski nadbiskup Stanislav Hovear objasnio stav katolicke crkve o istom pitanju.

Medjunarodni okrugli sto "Crkva, drzava, gradjansko drustvo" - u cijem ce radu ucestvovati gosti iz SAd, Grcke, Italije i nase zemlje, danas nastavlja rad.

M. Kuburovic

POMEN HILANDARSKOM STARCU NIKANORU

Danas ce u manastiru Rakovica biti odrzan parastos arhimandritu i proigumanu svetogorskog srpskog manastira

Pomen hilendarskom monahu, starcu Nikanoru, koji se upokojio 4. marta 1990. godine u Sidneju u

Australiji, bice održan danas, posle liturgije, u manastiru Rakovica. Kao i svake godine od prestavljenja (smrti) ovog misionara pravoslavne vere, njegovi postovaoci, hilandarci izvan Hilandara sabrace se na vec tradicionalnom saboru u spomen na kaludjera kojeg mnogi smatraju "neugaslim hilendarskim kandilom".

O starcu Nikanoru, rođenom početkom 20. veka u Divcima kod Valjeva - gde je, dolazeci povremeno iz Hilandara, podigao i crkvu - hilandarci pricaju da je bio neumoran putnik i misionar i da ga na tom putu nisu zaustavile ni godine, a ziveo je gotovo devet decenija. I umro je na jednom od putovanja, na koje je krenuo saznajući da u Australiji medju tamosnjim Srbima ima nekih podela koje stete Crkvi. Put Sidneja krenuo je iz Hilandara 22. januara "da miri zavadjenu bracu", iako mu je tada bilo 88 godina. U manastiru Svetog Save u Ilajnu pored Sidneja ostalo je zapisano da je ponovio ono sto je govorio cesto, zalosteci se zbog cestih srpskih podela sirom sveta. Jedan je Bog, jedna Srbija, jedan put - svetosavski i jedna crkva - pravoslavna, reci su Starca Nikanora. To je najvaznije, sve drugo je sporedno, govorio je.

Za kaludjera koji je u manastiru, na Svetoj Gori i u Hilandaru, proveo gotovo sedam decenija, svakako ni da pred putovanje u Australiju nije bila tajna da su mu dani odbrojani. Svakako zbog toga, uverena su njegova hilendarska sabraca, medju svojim stvarima ostavio je i pisani amanet gde da mu budu "vecna kuca". Napisao je: "Umrem li u otacstvu, u Srbiji, sahranite me oko Nisa, na hilendarskom metohu. Bude li me Gospod pozvao da budem na putu u Americi, voleo bih da budem sahranjen blizu vladike Nikolaja Velimirovica. Dogodi li se to u Australiji - ostacu zauvek kraj manastira Svetog Save".

Starac Nikanor pociva u manastiru Svetog Save u Ilajnu, a onih koji ga se redovno molitveno secaju ima svuda gde je za zivota stizao, ostavljajuci za sobom tragove za pamcenje i price koje se prepicavaju.

Susret Mihaela Stajnera i Nebojse Covica u Pristini

OSNOVA SVIH RAZGOVORA REZOLUCIJA 1244

Pristina 7.mart - Posle gotovo tri sata razgovora sa sefom Unmika Mihaelom Stajnerom u Pristini, predsednik Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju Nebojsa Covic je otisao u Gracanicu. Covic se nije obratio novinarima, tako da jos nisu poznati detalji razgovora sa Stajnerom.

Moramo nastaviti saradnju s Beogradom, jer ima dosta pitanja o kojima treba razgovarati, ali osnova svih razgovora mora biti Rezolucija 1244, izjavio je juce sef UNMIK-a Mihael Stajner, nakon sastanka s potpredsednikom Vlade Srbije Nebojsom Covicom. Stajner je rekao da u razgovoru s Covicom nije bilo konkretno reci oko novih ministarstava u Vladi Kosova za Koaliciju Povratak i dodao da je Ustavnim okvirom predvidjeno da Srbi dobiju jedno ministarstvo. Covic jos nije rekao ko ce biti buduci ministar poljoprivrede u Vladi Kosova, rekao je Stajner na konferenciji za novinare i naglasio da ce o svim eventualnim promenama Ustavnog okvira, novim ministarstvima i boljim pozicijama za Srbe razgovarati "direktno s Koalicijom Povratak, a ne sa zvanicnim Beogradom".

On je potvrdio da je primio "materijal" od predsednika Koordinacionog centra za Kosovo, kojim se navodno dokazuje da je premijer Bajram Redzepe tokom rata pocinio zlocin protiv covecnosti, ali da su nadlezni u UNMIK-u taj materijal sagledali i utvrdili da ne postoji ni jedan cvrsci dokaz za optuzbe. Odgovarajuci na pitanja novinara - da li bi Covic mogao odgovarati za "klevetu", Stajner je rekao da nije siguran da li ce odgovarati ili ne, ali da on nije nadlezan za tako nesto.

RUGOVA PREDSEDNIK, REDZEPE PREMIJER

Pristina - Lider Demokratskog saveza Kosova Ibrahim Rugova izabran je juce u Skupstini Kosova za predsednika Pokrajine. Za njega je glasalo 88 od 119 prisutnih poslanika. Isti broj glasova dobio je i kandidat za premijera Kosova - funkcioner Demokratske partije Kosova Bajram Redzepe.

Predsednik Skupstine Kosova Nedzat Daci je po izboru predsednika i premijera procitao sastav buduće kosovske vlade. Prema sporazumu tri vodeće albanske partije, cetiri ministarstva pripadaju DSK, po dva imaju DPK i Alijansa za buducnost Kosova, dok ce Srbi i Bosnjaci ce imati po jednog ministra. Ali Sadriu iz DSK upravljace ministarstvom finansija i privrede, Redzep Osmani ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije, ministarstvom kulture, omladine i sporta vodice Bedzet Brajsori, a saobracaoja i veza Zef Morina.

Demokratska partija Kosova Hasima Tacija dobila je dva resora - ministarstvo javnih sluzbi vodice Jakup Krasnici, dok ce na celu ministarstva trgovine i industrije biti Ali Jakupi. Alijansi za buducnost Kosova Ramusa Haradinaja pripalo je ministarstvo za rad i socijalna pitanja, koje ce voditi Jusuf Ahmeti, dok ce na celu ministarstva okoline i prostornog planiranja biti Ethem Ceku. Koaliciji Bosnjaka "Vatan" pripalo je ministarstvo zdravstva. Na celu tog Ministarstva bice lider koalicije Numan Balic. Srpska Koalicija Povratak dobila je ministarstvo za poljoprivredu, sumarstvo i ruralni razvoj.

Nedzat Daci nije naveo ministra u resoru poljoprivrede. Sednica Skupstine je izborom predsednika Kosova i premijera završena, a očekuje se obracanje Ibrahima Rugove i Bajrama Redzepija novinarima. Clan Predsedništva Skupstine Kosova Oliver Ivanovic izjavio je da srpski poslanici nisu glasali za predsednika Pokrajine i premijera jer su nezadovoljni sto im je bez konsultacija odredjeno samo jedno mesto u Vladi Kosova. Ivanovic je novinarima u Skupstini rekao da Koalicija Povratak kao treca po snazi poslanicka grupa ima pravo na vise ministarskih mesta.

"Sa Srbima nije bilo nikakvih dogovora o raspodeli ministarstava", rekao je Ivanovic, dodajuci da su srpski poslanici imali pravo da izaberu neki od resora. "Zbog toga smo smatrali da nismo u obavezi da glasamo, iako je to za sefa Unmik-a Mihaela Stajnera veoma vazno", objasnio je Ivanovic. On je dodao da su srpski poslanici u Skupstini Kosova naknadno informisani da je izmedju albanskih partija postignut sporazum a da je prema njemu Srbima ostavljeno Ministarstvo poljoprivrede, po principu "uzmi ili ostavi".

STAJNER: DAN ZA ISTORIJU KOSOVA

Pristina - Specijalni predstavnik generalnog sekretara UN za Kosovo Mihael Stajner izjavio je juce na sednici Skupstine Kosova da je jucerasnji dan vazan za istoriju Kosova i pozdravio sporazum lidera tri partije kosovskih Albanaca o uspostavljanju pokrajinskih institucija. Objasnivši da poslanici treba da potvrde taj sporazum, Stajner je naveo da su, u skladu sa sporazumom, prioriteta kosovskih institucija sloboda izrazavanja svih u parlamentu, pravedno i jednako ophodjenje prema svim stanovnicima Kosova, pomirenje i trpeljivost izmedju razlicitih zajednica, konsolidovanje demokratskih struktura. Stajner je rekao da su prioriteta i poboljsanje efikasnosti i transparentnosti, podizanje standarda obrazovanja i poboljsanje kvaliteta javnog zdravstva za sve stanovnike, jacanje privrednog razvoja, povecanje zaposlenosti, obezbedjivanje penzija i socijalne pomoci ugrozenim grupama i integrisanje svih kosovskih zajednica. On je rekao da je njegov uloga u politickom procesu otkada je dosao na Kosovo jednostavno bila uloga posrednika i svedoka i da su poslanici prevazisli politicku krizu. Prema njegovim recima, generalni sekretar UN Kofi Anan je svim srcem pozdravio sporazum i od poslanika u kosovskom parlamentu zatražio da to dobro iskoriste i odmah uspostave vladu.

Poslanici koalicije Povratak su najavili da do srede, kada ce ponovo razgovarati sa Stajnerom, nece imenovati svog kandidata za ministra u Vladi Kosova i da ce tek posle tih razgovora saopstiti da li su prihvatili plan Stajnera i ko ce biti kandidat za ministra.

(Tanjug)

NESPORAZUMI SE NE MOGU RESITI ZA JEDAN DAN

Pristina 7. mart - Svi kosovski dnevnicci na albanskom jeziku pisu o izboru predsednika i vlade Kosova, isticuci da su oni ne samo demokratski izabrani, vec i medjunarodno priznati. Prekjucerasnji dan kosovska stampa ocenjuje kao veliku pobedu Kosova, ali i sefa Unmika Mihaela Stajnera.

"Kosovo sa predsednikom i vladom izabranim demokratski i medjunarodno priznatim", naslov je dnevnika Koha Ditore. Dnevnik Zeri, isticuci da minuli utorak predstavlja veliki dan za Kosovo i sefa UNMIKa, ipak upozorava da bi bila iluzija da se nesporazumi, nesnosljivosti i protivljenja iz proslosti izmedju vodećih albanskih politicara Kosova premoste za jedan dan. Veliku paznju dnevnicci posvecuju i pocetku trodnevne manifestacije "Epopėja Oslobodilacke vojske Kosova na cetvrtu godinu pada legendarnog komandanta OVK Adema Jasarija". Dnevnik Epoka e Re pise da, povodom cetvrte godisnjice ubistva komandanta OVK Adema Jasarija i, kako navodi, "herojske borbe ove vojske", glavni stab Kosovskog zastitnog korpusa, od 5. do 7. marta organizuje tradicionalnu manifestaciju "Epopėja OVK". Na gradskom stadionu u Pristini juce u 12 sati odrzava se velika kulturna manifestacija, a danas ce se u Nacionalnom pozoristu odrzace se svecana akademija posvecena ovom dogadjaju. Ovogodisnja manifestacija završava se u cetvrtak u Prekazu, na podrucju Drenice, glavnom svecanoscu.

IVANOVIC: MINISTARSTVA PO ZELJI ALBANSKIH POLITICARA

Clan Predsedništva Kosova i kosovske skupstine Oliver Ivanovic ocenio je sinoc da je civilni sef UMNIK-a Mihael Stajner tokom raspodele ministarskih mesta "mnogo vise vodio racuna o misljenju albanske politicke strukture" nego o stavovima srpske Koalicije "Povratak".

"Objektivno receno, mislim da je Stajner mnogo vise vodio racuna o misljenju albanske politicke strukture, nego sto je razmisljao o tome sta Koalicija 'Povratak' zeli ili misli. Ali, ispostovao je proceduru u smislu da se i sa nama o tome razgovara", kazao je Ivanovic, a prenosi Radio-televizija Srbije.

Skupstina Kosova trebalo bi da zaseda u ponedeljak. Tada bi, nakon dvomesečne pauze, mogli da budu izabrani predsednik, premijer i da bude imenovano deset ministara.

KOALICIJA POVRATAK PREDLAZE FORMIRANJE NOVOG MINISTARSTVA

Srpska Koalicija Povratak ce od visokog izaslanika UN za Kosovo i Metohiju Mihaela Stajnera zatraziti formiranje ministarstva za povratak raseljenih, a koje bi vodio predstavnik Srba, kazao je juce na konferenciji za novinare Dusan Prorokovic, zamenik predsednika Izvrsnog odbora Demokratske stranke Srbije. Povodom izbora Bajrama Redzepija za premijera Kosova, Prorokovic je ocenio da to nece doprineti povratku Srba i stabilizaciji stanja na Kosovu i dodao da Redzepe ima "diskutabilan angazman u bivsoj Oslobojilackoj vojsci Kosova".

RADA TRAJKOVIC: BICEMO JAKA OPOZICIJA

Nis - Sef poslanickig kluba Koalicije Povratak u Skupstini Kosova Rada Trajkovic ocenila je da ce "srpski poslanici biti uporna i jaka opozicija u kosovskom parlamentu". "Nece biti lako ni liderima kosovskih Albanaca, pre svega predsedniku Kosova i premijeru. Morace albanska zajednica na delu da pokaze da je za postovanje medjunarodnih principa o ljudskim pravima", rekla je Trajkovic u intervjuu za Narodne novine.

Ona je kazala da nije u redu sto pojedini Srbi minimiziraju svoje zahteve i "polaze od malih projekata za razliku od Albanaca koji polaze od maksimalnih zahteva". Lider SPOT Momcilo Trajkovic nudi projekte za kantonizaciju Kosova. Zadovoljava se minimalnim a u isto vreme prodaje stan", rekla je Rada Trajkovic. Ona je podvukla da je Trajkovic "pre nekoliko dana prodao stan u Pristini za 125.000 maraka". "Ne moze neko da poziva Srbe da se vrata na svoje ognjiste, a da sam cini suprotno", zakljucila je Rada Trajkovic

TRAJKOVIC: DOGOVOR NA STETU SRBA

Pristina, 2. marta - Poslanici srpske koalicije "Povratak" u Skupstini Kosova i Metohije Oliver Ivanovic i Rada Trajkovic dogovorili su se danas sa sefom UNMIK-a Mihailom Stajnerom da ministar za poljoprivredu u buducjoj vladi Kosova bude clan te koalicije Goran Markovic.

Trajkoviceva je na konferenciji za novinare, posle razgovora sa Stajnerom, rekla da je nemacki diplomata isao "na stetu Srba", koji su morali "da uzmu nesto ili nista", ili da ostanu i bez tog jednog ministarskog mesta.

Upitana da li ce poslanici Koalicije "Povratak" glasati u ponedeljak za Rugovu kao predsednickog kandidata i Bajrama Redzepija kao premijera, ona je istakla da to u ovom trenutku nije vazno, jer su tri vodece politicke partije kosovskih Albanaca postigle kompromis.

Povodom stotog broja

BEZ RADOSTI

Mnogi bi bili ponosni da pisu o pocetku lista ili casopisa u kome su saradjivali.

Ja to ne mogu. Jer, suvise je tuge vezano za taj pocetak.

A on je vezan za nezapamceni izgon ljudi raznih nacionalnosti sa svojih ognjista. Vezan je za apele medjunarodnoj javnosti za pomoc za pronalazenje otetih i nestalih.

Jedne junske veceri javio se otac Sava i saopstio stravicne vesti o paljevinama, ubistvima, nasilju, izgonu, nestancima.

Skupila se nasa mala grupa - Boba Blagojevic, prof. Predrag Bajcetic, g. Branko Vucicevic i ja.

Snimljenu poruku oca Save smo priredili i preveli. U prevodjenju su najaktivniji bili g-dja Boba Blagojevic i g. Branko Vucicevic. Do kasno u vrele letnju noc smo sedeli, slali poruke na sve znane nam adrese.

Radio Slobodna Evropa nam je poklonio puno poverenje i slao sve nase poruke koje smo dobijali sa Kosova i Metohije.

Tako je to tuzno pocelo.

I nastavak je bio tuzan. Po blagoslovu vladike rasko-prizrenskog Artemija sakupili smo podatke i slike desetina i desetina nasih razrusenih drevnih crkava i manastira i to objavili zajedno sa TPA Janus i grupom oko Zorana Stefanovica.

Ta publikacija Raspeto Kosovo tri puta je prosirivana. Svaki put je rastao broj razrusenih i unistenih crkava.

Od aprila 2000. poceo je, po blagoslovu Njegovog preosvestenstva episkopa rasko-prizrenskog Artemija redovno da se pojavljuje nas bilten pod naslovom Glasnik Kosova i Metohije. Stalno je donosio vesti o teskim naporima i borbi preostalih Srba na Kosovu i Metohiji da prezive, vesti o delovanju Srpskog nacionalnog Veca u Gracanici, nesustalom putniku vladici Artemiju i njegovim naporima da uvek bude gde treba pomoci srpskom narodu.

Malo je bilo radosti, samo je bilo zadovoljstvo znati da se dodaje mrvica pomoci u borbi za opstanak

srpskog naroda i njegove Crkve pravoslavne na najsvetijoj zemlji.
A tuga je ostala i zalost za dragima koji vise nisu sa nama.

Branislav Skrobonja

OCE HARITONE

Znamo rane tvoga tijela
Ali gde je tvoja glava
Kazu vec se uznijela
Budnom Oku sto ne spava

Oni sto su neka cuju
Monaske ti oci jeli
Blago lice sad miluju
Bog i Sveti Arhangeli

Sad te nebo upisuje
U velemucen Hristov broj
Lancem suzanj ispisuje
Haritone oce moj

Ubioc je vec sam bezglav
Krstonosna zvona zvone
Kod Gospoda nisi mrtav
Ziv si oce Haritone.

*Izgnanik iz Metohije
Ranko Djinovic*

Dan 13, mesec 11 leta Gospodnjeg 2000, indikta osmog

Dva monaha ko dva brata

Ocu Haritonu i ocu Stefanu

Dva monaha i dva brata
Ko molitva jesu cista
Kucace sa Bozijeg sata
Ljubili su srcem Hrista

Sad kazuju iz grobnica
Dva monaha ta dva brata
Mantija i brojanica
Mucenicki krst od zlata

Prosli su kroz rajska vrata
Nebomila dvojna niska
Dva monaha ko dva brata
Kosovsko i Metohijska

Gospodu sa desne strane
Imenuju crnog svata
Mole se da zlo prestane
Dva monaha ko dva brata.

Ranko Djinovic

